

**«ЕСЖ клиринг орталығы»
ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ
СЕРІКТЕСТІК**

Қаржылық есептілік
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған
жыл үшін және Тәуелсіз аудитордың
қорытындысы

Мазмұны

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындау және бекіту үшін жауапкершілік туралы басшылықтың растауы

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы

Қаржылық жағдай туралы есеп	1
Пайда немесе залал және өзге де жиынтық кірістер туралы есеп.....	2
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	3
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп	4
Қаржылық есептілікке ескертпелер.....	5

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚТЫҢ РАСТАУ

«ЕСЖ клиринг орталығы» ЖШС (бұдан әрі мәтін бойынша - «Компания») басшылығы 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған кезеңдегі оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және меншікті капиталдағы өзгерістерді Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі - «ХҚЕС») сәйкес барлық елеулі аспектілерде шынайы көрсететін қаржылық есептілікті дайындау үшін жауап береді.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық:

- бухгалтерлік есептің тиісті қағидаттарын таңдау және оларды дәйекті қолдану;
- негізделген бағалар мен есептеулерді қолдану;
- ҚР заңнамасының және Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының талаптарын сақтау;
- мұндай жорамал заңсыз болған жағдайларды қоспағанда, Компания өз қызметін таяу болашақта жалғастырады деген жорамалға сүйене отырып, қаржылық есептілікті дайындау үшін жауапты болады.

Басшылық сондай-ақ:

- Компанияда ішкі бақылаудың тиімді және сенімді жүйесін әзірлеу, енгізу және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету;
- бухгалтерлік есеп жүйесін қолдау, оның кез келген сәтте Компанияның қаржылық жағдайы туралы ақпаратты жеткілікті дәлдік дәрежесімен дайындау және қаржылық есептіліктің басшылық талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету қабілеті;
- өз құзыреті шегінде Компанияның активтерін қорғау және алаяқтық және өзге де теріс пайдалану фактілерін анықтау және болдырмау үшін шаралар қабылдау үшін жауапты болады.

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін осы қаржылық есептілік 2024 жылғы 31 наурызда шығарылымға бекітілді.

«ЕСЖ клиринг орталығы» ЖШС басшылығының атынан

2024 жылғы «31» наурыз

К.Ж. Жумаш

Бас бухгалтер

Алматы қ., Қазақстан Республикасы

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

«ЕСЖ клиринг орталығы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

Қатысушылары мен Басшылығына

Пікір

Біз қоса берілген «ЕСЖ клиринг орталығы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің (бұдан әрі – «Компания») 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есепті және көрсетілген күні аяқталған жыл үшін пайда мен залал және өзге де жиынтық кіріс туралы тиісті есепті, ақша қаражатының қозғалысы туралы есепті, меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есепті, сондай-ақ есеп саясатының елеулі аспектілері туралы ақпаратты және өзге де түсіндірме ескертпелерді қамтитын қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қаржылық Компанияның 2023 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл ішіндегі оның қызметінің нәтижелері мен ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – ХҚЕС) сәйкес есептілік барлық елеулі аспектілерде көрсетеді.

Пікір білдіру үшін негіз

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (бұдан әрі – ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз бұдан әрі біздің қорытындымыздың «Қаржылық есептілік аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңестің кәсіби бухгалтерлердің этика кодексіне (БХЭСК кодексі) және Қазақстан Республикасындағы біздің қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес Компанияға қатысты тәуелсіз болып отырмыз және осы талаптарға және БХЭСК кодексіне сәйкес өзге де этикалық міндеттерді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдемелер біздің пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және лайықты деп есептейміз.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың қаржылық есептілікті дайындауға жауапкершілігі

Басшылық ХҚЕС-на сәйкес көрсетілген қаржылық есептілікті дайындау және дұрыс ұсыну үшін және басшылық жосықсыз іс-әрекеттер немесе қателер салдарынан елеулі бұрмалаушылықтары жоқ қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты болады.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалау үшін, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашқаны үшін және басшылық Компанияны таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниетті немесе оның қызметін таратудан немесе тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы жоқ жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілікті жасағаны үшін жауапты болады.

Компанияның корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалары Компанияның қаржылық есептілігін дайындауды қадағалау үшін жауапты болады.

Аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалаушылықтар болмайтынына және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық қорытынды шығаруға ақылға қонымды сенімділік алу болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік сенімділіктің жоғары дәрежесін білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит олар болған кезде әрқашан елеулі бұрмалаушылықтарды анықтайтынына кепілдік болып табылмайды. Бұрмалаулар жосықсыз іс-әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке немесе жиынтығында осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізделген болжау мүмкін болса, елеулі болып саналады.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудит шеңберінде біз кәсіби пайымды қолданамыз және бүкіл аудит бойы кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз төмендегілерді орындаймыз:

- жосықсыз әрекеттердің немесе қателердің салдарынан қаржы есептілігінің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдер өзінше және жүргіземіз; өз пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және лайықты болып табылатын аудиторлық дәлелдер аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалауды таппау тәуекелі қатенің нәтижесінде елеулі бұрмалауды таппау тәуекелінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер сөз байласуды, жалғандықты, ақпаратты қасақана жіберуді, бұрмалап ұсынуды немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттерін қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сай келетін аудиторлық рәсімдерді өзінше мақсатында, бірақ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатынсыз аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің ұғымын аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаудың негізділігін және Компания басшылығы дайындаған ақпаратты тиісінше ашуды бағалаймыз;
- басшылықтың қызмет үздіксіздігі туралы жорамалды қолдануының заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдердің негізінде – нәтижесінде Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыруға қабілеттілігіне елеулі күмән туындауы мүмкін оқиғалармен немесе шарттармен байланысты елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деп тұжырым жасасақ, біз өзіміздің аудиторлық қорытындымызда қаржы есептілігінде ақпараттың сәйкесінші ашылуына назар аударуға немесе, егер ақпаратты мұндай ашу лайықсыз болып табылса, өз пікірімізді өзгертуге тиіспіз. Біздің тұжырымдарымыз өзіміздің аудиторлық қорытындымыз жасалған күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген;
- қаржылық есептілікті тұтастай ұсынуды, ақпаратты ашуды қоса алғанда, оның құрылымы мен мазмұнын, сондай-ақ қаржылық есептілік оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды олардың дұрыс ұсынылуы қамтамасыз етілетіндей етіп білдіре ме дегенге бағалау жүргіземіз.

Біз Компанияны басқаруға жауапты тұлғалармен ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз, олардың назарына аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты жеткіземіз.

Біз сондай-ақ басқаруға жауапты адамдарға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз және осы тұлғаларға аудитордың тәуелсіздігіне негізделген түрде өсер ететін барлық өзара қарым-қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда тиісті сақтық шаралары туралы хабарлағанымыз туралы өтініш береміз.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізген мәселелерден біз ағымдағы кезеңдегі қаржылық есептілік аудиті үшін неғұрлым маңызды болған және аудиттің негізгі мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Біз осы мәселелерді өзіміздің аудиторлық қорытындыда сипаттаймыз, бұл мәселелер туралы ақпаратты жария түрде жария етуге заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынғанда, немесе өте сирек жағдайларда біз қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің қорытындымызда хабарланбауы тиіс себебі мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарламасынан қоғамдық мәні бар пайдадан асып түседі деп негізді болжауға болады.

Е.Н. Арнабеков
«Russell Bedford A+ Partners» ХАҚ» ЖШС
Аудиторы/Серіктесі

Аудитордың біліктілік куәлігінің № МФ-0000549, 24.12.2003 ж.

Шолпанай Құдайбергеліева
«Russell Bedford A+ Partners» ХАҚ» ЖШС
Аудиторы

Қазақстан Республикасының аумағында аудиторлық қызметпен айналысуға арналған №18013076 мемлекеттік лицензиясын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Ішкі мемлекеттік аудит комитеті 2018 жылғы «03» шілдеде берген.

2024 жылғы «31» наурыз

Алматы қ., Қазақстан Республикасы

«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ
ЕСЕП
(мың теңгемен)

АКТИВТЕР	Еск.	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Қысқа мерзімді активтер			
Ақша қаражаты	6	1 754 862	6 340 884
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек	7	25 070	27 609
Өзге қысқа мерзімді активтер	9	1 818	3 365
Қорлар		-	68
Ағымдағы салық активтері	8	8 009	2 621
Берілген аванстар		56 000	-
Қысқа мерзімді активтер жиыны		1 845 759	6 374 547
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар	11	59 189	17 703
Материалдық емес активтер	12	149	241
Берілген қарыздар	10	344 425	-
Қауымдасқан ұйымға инвестициялар	13	-	35 000
Кейінге қалдырылған салық активтері		159	1 329
Ұзақ мерзімді активтер жиыны		403 922	54 273
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		2 249 681	6 428 820
МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН КАПИТАЛ			
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Салық және бюджетке төленетін өзге де міндетті төлемдер бойынша міндеттемелер		1 069	11 929
Қысқа мерзімді кредиторлық берешек	14	-	583
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	15	4 186	3 285
Жалдау бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер	16	3 235	2 474
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер	17	1 442 652	5 664 609
Қысқа мерзімді міндеттемелер жиыны		1 451 142	5 682 880
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер	16	19 429	10 771
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиыны		19 429	10 771
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		1 470 571	5 693 651
Жарғылық капитал	18	30 316	30 316
Бөлінбеген пайда		748 794	704 853
Капитал жиыны		779 109	735 169
МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		2 249 681	6 428 820

«ЕСЖ клиринг орталығы» ЖШС басшылығы атынан:

Ж.Д. Жуматова
 Бас директордың м.а.

2024 жылғы «31» наурыз

К.Ж. Жумаш

Бас бухгалтер

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ЖӘНЕ
ӨЗГЕ ДЕ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП
(мың теңгемен)**

	Еск.	2023 жыл	2022 жыл
Қызметтерді өткізуден түскен кіріс	19	59 227	39 502
Өткізілген қызметтердің өзіндік құны	20	(71 276)	(67 686)
Жалпы пайда		(12 049)	(28 183)
Сыйақылар бойынша кірістер	21	694 680	667 470
Сыйақылар бойынша шығыстар	21	(1 639)	(1 471)
Әкімшілік шығыстар	22	(250 859)	(100 086)
Өзге де кірістер	23	76 163	65 848
Өзге де шығыстар	24	(66 311)	(80 924)
Табыс салығына дейінгі пайда/(залал) жиыны		439 985	522 653
Табыс салығы бойынша шығыстар	25	(101 094)	(112 750)
Салық салынғаннан кейінгі есепті кезеңдегі кіріс		338 891	409 903
Өзге де жиынтық кіріс		-	-
Есепті жылдағы жиынтық кіріс/(залал) жиыны		338 891	409 903

«ЕСЖ клиринг орталығы» ЖШС басшылығы атынан:

Ж.Д. Жуматова
Бас директордың м.а.

2024 жылғы «31» наурыз

К.Ж. Жумаш

Бас бухгалтер

«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП
(мың теңгемен)

	2023 жыл	2022 жыл
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының ағыны:		
Жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді өткізу	65 861	43 457
Депозиттер бойынша сыйақылар	566 274	565 393
Аукциондық сауда-саттыққа қатысушылардың жарналары/(қаражатын қайтару) (нетто)	(4 223 075)	(3 879 170)
Кепілдік қамтамасыз ету және мерзімді нарық бойынша сауда-саттыққа қатысушылардың жарналары/(қайтару) (нетто)	2 240	2 657
Өзге де түсімдер	-	1 129
Жалақы бойынша төлемдер	(110 955)	(73 975)
Бюджетке және бюджеттен тыс қорларға төлемдер	(53 186)	(32 714)
Тауарлар мен қызметтер үшін өнім берушілерге төлемдер	(220 744)	(63 545)
Өзге де төлемдер	(1 974)	
Табыс салығын төлегенге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақшаның таза қозғалысы	(3 975 559)	(3 436 768)
Корпоративтік табыс салығы	(11 929)	(11 228)
Операциялық қызметтен түскен ақшаның таза қозғалысы	(3 987 488)	(3 447 996)
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қозғалысы:		
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу	(36 915)	(1 733)
Қауымдасқан ұйымдағы үлесті сатып алу	-	-
Қаржылық көмекті қалпына келтіру/(беру)	(276 350)	(23 000)
Дивидендтер төлеу	(294 950)	-
Инвестициялық қызметтен түскен ақшаның таза қозғалысы	(608 215)	(24 733)
Қаржылық қызметтен түскен ақша қозғалысы:		
Қаржылық қызметтен түскен ақшаның таза қозғалысы:		
Ақшадағы таза өзгеріс	(4 595 703)	(3 472 729)
Валюта айырбас бағамының теңгеге әсері	(4 035)	(11 534)
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	13 716	(3 790)
Жыл басындағы ақша қаражаты	6 340 884	9 828 937
Жыл соңындағы ақша қаражаты	1 754 862	6 340 884

«ЕСЖ клиринг орталығы» ЖШС басшылығы атынан:

Ж.Д. Жуматова
Бас директордың м.а.
 2024 жылғы «31» наурыз

К.Ж. Жумаш

Бас бухгалтер

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

	Акционерлік капитал	Бөлінбеген пайда	Капитал жиыны
2022 жылғы 1 қаңтардағы сальдо	30 316	294 950	325 266
Жиынтық кіріс	-	409 903	409 903
2022 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо	30 316	704 853	735 169
Жыл ішіндегі пайда		338 891	338 891
Төленген дивидендтер		(294 950)	(294 950)
Жиынтық кіріс	-	43 940	43 940
2023 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо	30 316	748 793	779 109

Ж.Д. Жуматова
 Бас директордың м.а.
 2024 жылғы «31» наурыз

 _____

К.Ж. Жумаш

Бас бухгалтер

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

1. Жалпы мәліметтер

«ЕСЖ клиринг орталығы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі «Компания») 2009 жылғы 21 қыркүйекте құрылды және өз қызметін Қазақстан Республикасының аумағында жүргізеді.

Осы қаржылық есептілікті бекіту күні Компанияның қатысушылары мынадай заңды тұлғалар болды:

	2023 жыл	2022 жыл
«Еуразиялық сауда жүйесі» тауар биржасы» АҚ (Қазақстан Республикасы)	74,90%	74,90%
«Stock Holding» ЖШС (Қазақстан Республикасы)		25,10%
ETS Tech Ltd. жеке компаниясы	25,10%	
Жиыны:	100%	100%

2023 жылы ETS Tech Ltd. жеке компаниясы «Stock Holding» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 25,10%-ын сатып алды

Компанияға қатысты бақылауды «Еуразиялық сауда жүйесі» тауар биржасы» АҚ жүзеге асырады.

Компания қызметінің негізгі түрі биржалық тауарлармен мәмілелерден туындайтын тараптардың өзара талаптары мен міндеттемелерін есепке алуды жүргізуден, сауда-саттыққа қатысушылар арасында қолма-қол ақшасыз есеп айырысуды жүргізуден, сауда-саттыққа қатысу үшін және «Еуразиялық Сауда Жүйесі» тауар биржасы» АҚ-сауда алаңында сауда-саттыққа қатысушылар бір-біріне жеткізген, сатқан тауарлар үшін кепілдік қамтамасыз етуді енгізуді бақылаудан тұратын клирингтік қызметтер көрсету болып табылады.

Компанияның орналасқан жері: Қазақстан Республикасы, индексі 050051, Алматы қаласы, Достық даңғылы, 136, «Пионер» бизнес орталығы.

Компанияның тіркелген филиалдары мен өкілдіктері жоқ.

2023 жылы жұмыскерлердің орташа тізімдік саны 14 адамды құрады (2022 жылы: 13 адам).

2. Қаржылық есептілікті ұсыну қағидаттары

Компанияның қаржылық есептілікті жасауға жауапты тұлғалары:

Бас директордың м.а. - Ж.Д. Жуматова

Бас бухгалтер - К.Ж. Жумаш

Есепті жыл 2023 жылғы 01 қаңтардан бастап 31 желтоқсанға дейінгі кезеңді қамтиды.

ХҚЕС сәйкестігі туралы мәлімдеме

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі «ХҚЕС») және Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары комитетінің (ХҚЕСК) түсіндірмелеріне сәйкес дайындалды.

Үздіксіздік қағидаты

Қаржылық есептілік Компания жақын болашақта қалыпты шаруашылық қызметін жалғастырады деген жорамалға сүйене отырып дайындалды, бұл қалыпты қызмет барысында активтердің құнын өтеуді және міндеттемелерді өтеуді көздейді.

Осы қаржылық есептілік, егер Компания үздіксіздік қағидаты негізінде өзіннің қаржылық шаруашылық қызметін жалғастыра алмаған жағдайда қажетті түзетулерді қамтымайды.

Есептеу әдісі

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

Есептеу қағидаты бойынша жасалған қаржылық есептілік пайдаланушыларды ақша қаражатын төлеумен және алумен байланысты өткен операциялар туралы ғана емес, сондай-ақ болашақта ақша төлеу міндеттемелері туралы және болашақта алынатын ақша қаражатын білдіретін ресурстар туралы да хабардар етеді.

Өлшем валютасы және есептілікті ұсыну

Компания Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес қазақстандық ақша бірліктерінде (теңге) есеп жүргізеді. Осы қаржылық есептілік мың теңгемен берілген.

Осы қаржылық есептілік әділ құны бойынша бағаланатын белгілі бір активтер мен міндеттемелерді қоспағанда, тарихи (бастапқы) құн қағидаты негізінде дайындалған.

3. Есеп саясатының негізгі қағидаттары Есеп саясатындағы өзгерістер

Қолданыстағы стандарттарға мынадай стандарттар мен түзетулер 2020 жылғы 01 қаңтардан басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін жарамды.

ХҚЕС (IFRS) 9, ХҚЕС (IAS) 39, ХҚЕС (IFRS) 7, ХҚЕС (IFRS) 4 және ХҚЕС (IFRS) 16 - Реформа базалық пайыздық мөлшерлемелер (2-фаза). Қабылданған түзетулер қаржылық есептілікті жасаушылар үшін тәуекелсіз пайыздық мөлшерлемеге көшуге байланысты бірқатар уақытша босатуларды ұсынады.

ХҚЕС (IFRS) 16 «COVID-19-бен байланысты жалдау бойынша басқаға беруді түрлендіру тұрғысынан бағалаудан босатуды ұзарту» түзетуі 2021 жылғы 1 сәуірден бастап күшіне енді және жалға алушы үшін жалға алу шартының түрлендіруі ретінде COVID-19-бен тікелей байланысты жалдау бойынша концессияны (басқаға беруді) оқытпауға мүмкіндік беретін практикалық сипаттағы жеңілдетуді бір жылға ұзартуды көздейді. ХҚЕС (IFRS) 16 түзетумен ұсынылған және 2020 жылғы 1 маусымнан бастап күшіне енген практикалық сипаттағы оңайлату жалдау төлемдерін төмендету кезінде қолданылды және бастапқыда 2021 жылғы 30 маусымды қоса алғанға дейін тиесілі төлемдерді ғана қозғады. Түзету бұл кезеңді 2022 жылғы 30 маусымға дейін ұзартады.

Көрсетілген түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

Ақша қаражаты

Ақша қаражаты өзіне қолма-қол ақша қаражатын, банктердегі ағымдағы шоттардағы қаражатты, сондай-ақ депозиттік шоттарда орналастырылған (бастапқы өтеу мерзімі 3 айға дейін), ақша қаражатының белгілі бір сомасына оңай айналатын және құнның өзгеруінің болмашы тәуекеліне ұшырайтын, қандай да бір ауыртпалық салынбаған қаражатты қамтиды шарттық міндеттемелермен.

Қаржы активтері

Бастапқы тану кезінде қаржы активтерін жіктеу оған сәйкес Компания қаржы активтерін басқаратын бір бизнес-модель негізінде айқындалады:

- Мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу болып табылатын бизнес-модель, оған сәйкес Компания ақша қаражатын және саудалық дебиторлық берешекті ескереді.

Мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу болып табылатын бизнес-модель қаржы активтерін амортизацияланған құн бойынша есепке алуды болжайды.

Қаржы активі амортизацияланған құн бойынша, егер ол төмендегі екі шартқа да жауап берген жағдайда ғана бағаланады:

- актив мақсаты шартта көзделген ақша қаражаты ағындарын алу үшін активтерді ұстау болып табылатын бизнес-модель шеңберінде ұсталады;
- қаржы активінің шарттық талаптарында негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген борыш пен пайыздардың негізгі сомасын ғана төлеуді білдіретін ақша қаражаты ағындарының белгіленген мерзімде туындауы көзделген.

Қаржы активінің амортизацияланған құны - бұл бастапқы тану кезінде қаржы активі бағаланатын

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

сома, борыштың негізгі сомасының есебіне төлемдерді шегере отырып, қосылған немесе шегере отырып, залалға бағалау резервін ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген көрсетілген бастапқы сома мен өтеу мерзімі басталған кезде төленетін сома арасындағы жинақталған айырма амортизациясының шамасы.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайда мен залалдар пайда мен залалдар туралы есепте және өзге де жиынтық кірісте пайданың немесе залалдың құрамында танылады:

- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер;
- қауымдасқан ұйымдардың кірісіндегі/залалындағы үлес;
- күтілетін кредиттік залалдар және құнсызданудан болған залалдардың қалпына келтірілген сомалары;
- валюта бағамдарының өзгеруінен пайда немесе залалдар;
- өзге де пайдалар мен залалдар.

Қаржы активтерін басқару жөніндегі бизнес-модель өзгерген жағдайды қоспағанда, оларды бастапқы танығаннан кейін қаржы активтерін жіктеу өзгермейді. Мұндай өзгерістер ішкі немесе сыртқы елеулі өзгерістердің салдарынан өте сирек болады деп күтілуде. Компания оның операцияларына қатысты (Компанияның бизнестің белгілі бір бағытын сатып алуы, шығуы немесе тоқтатуы) маңызды қандай да бір қызметті жүзеге асыра бастағанда немесе тоқтатқанда ғана елеулі өзгерістер болуы мүмкін.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Компания барлық қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резервін таниды.

Қаржы активін бастапқы тану кезінде Компания 12 айлық күтілетін кредиттік залалға тең сомада күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резервін таниды.

12 айлық күтілетін кредиттік залалдар - бұл есепті күннен кейін 12 ай ішінде болуы мүмкін қаржы құралы бойынша дефолт оқиғалары салдарынан күтілетін кредиттік залалдардың бір бөлігі.

Егер бастапқы танылғаннан кейін қаржы активі бойынша кредиттік тәуекел едәуір ұлғайса, Компания бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалға тең сомада күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервін таниды.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервінің сомасы қаржылық есептілікте осындай активтердің жалпы баланстық құнының азаюы ретінде ұсынылады. Баланстық құнның төмендеуі активтердің тиісті шоттарының контрактив шоты ретінде күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резервін қалыптастыру есебінен жүзеге асырылады. Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, үмітсіз деп танылған қаржы активтері бағалау резервінің есебінен есептен шығарылады. Кейіннен алынған бұрын есептен шығарылған сомаларды өтеу осындай резерв есебінен қалпына келтіріледі. Резервтің өзгеруі пайда немесе залалдың құрамында көрсетіледі.

Әрбір есепті күнге Компания амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің кредиттік құнсыздануы мәніне олардың құнсыздануының объективті белгілерінің болуын бағалайды. Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша ақша қаражатының есептік болашақ ағынына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиға болған кезде кредиттік-құнсызданған болып табылады.

Қаржы активінің кредиттік құнсыздануының куәлігі, атап айтқанда, мынадай байқалатын деректер болып табылады:

- эмитенттің немесе контрагенттің едәуір қаржылық қиындықтары;
- шарт талаптарының бұзылуы (мысалы: пайыздарды немесе борыштың негізгі сомасын төлеуден бас тарту немесе жалтару);
- эмитенттің банкроттығы немесе қаржылық қайта ұйымдастырылу ықтималдығының жоғалуы болуы;
- қаржылық қиындықтарға байланысты осы қаржы активі үшін белсенді нарықтың жоғалуы;
- дебиторлық берешектің барлық номиналды сомасын өндіріп алу мүмкін болмайтынын

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

көрсететін дебиторлық берешекті өтеу мерзімдерін ретроспективті талдау.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік залалдарды бағалау кезінде Компания практикалық сипаттағы оңайлатуларды пайдаланады. Мұндай активтер бойынша күтілетін кредиттік залалдарды есептеу бағалау резервтерінің матрицасын пайдалана отырып жүргізіледі. Компания кредиттік залалдардың пайда болуының өзінің бұрынғы тәжірибесін тиісінше 12 айлық күтілетін кредиттік залалдарды немесе бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдарды бағалау үшін пайдаланады.

Қаржылық міндеттемелер

Барлық қаржылық міндеттемелер бастапқыда әділ құн бойынша танылады. Компанияның қаржылық міндеттемелері сауда және өзге де кредиторлық берешекті қамтиды.

Бастапқы танылғаннан кейін кредиторлық берешек тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Кірістер мен шығыстар міндеттемелерді тану тоқтатылған кезде пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып амортизацияның есептелуіне қарай танылады.

Амортизацияланған құн сатып алу кезіндегі дисконтты немесе сыйлықақыны, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялық шығындарды ескере отырып есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеменің амортизациясы пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте қаржылық шығыстардың құрамына енгізіледі.

Егер міндеттемелер өтелсе, жойылса немесе олардың қолданылу мерзімі аяқталса, қаржылық міндеттемелерді тану тоқтатылады. Егер қолда бар қаржылық міндеттеме елеулі ерекшеленетін талаптармен сол кредитордың алдындағы басқа міндеттемемен ауыстырылса немесе егер қолда бар міндеттеменің талаптары едәуір өзгерсе, мұндай елеулі өзгерістер бастапқы міндеттемені тануды тоқтату және жаңа міндеттемені тануды бастау ретінде ескеріледі, ал олардың баланстық құнындағы айырма пайданың немесе залалдардың құрамында танылады.

Қаржы активтері мен міндеттемелерді өзара есепке алу

Қаржылық жағдай туралы есепте таза сальдо көрсетіле отырып, қаржы активтері мен міндеттемелерді өзара есепке алу өзара есепке алуды жүргізуге заңды түрде бекітілген құқық болған кезде ғана жүзеге асырылады және таза сома негізінде өтеуді жүргізуге немесе активті міндеттемені реттеумен бір мезгілде өткізуге ниеті бар.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған тозуды және құнсыздану бойынша залалдарды шегергендегі өзіндік құн бойынша қаржылық есептілікте көрсетіледі. Негізгі құралдардың бастапқы құны сатып алу құнын, оның ішінде импорттық баждар мен өтелмейтін салықтарды, сондай-ақ активті жұмыс жағдайына келтіруге және оны нысаналы пайдалану орнына жеткізуге байланысты кез келген тікелей шығындарды қамтиды.

Негізгі құралдарды кейінгі бағалау кез келген жинақталған амортизацияны шегере отырып, бастапқы құны бойынша есепке алу моделі бойынша жүргізіледі.

Әрбір есепті күнге бастапқы танылғаннан кейін Компания негізгі құралдар құнының төмендеу белгілерінің болуын айқындайды. Егер осындай ең болмағанда бір белгі анықталса, Компания өтелетін соманы бағалайды, ол екі шаманың: активтің таза сату бағасының және оны пайдаланудың құнының ең үлкені ретінде айқындалады. Активтің баланстық құны өтелетін сомаға дейін азайтылады, ал айырма пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте шығыс (құнның төмендеуінен болатын залал) ретінде көрсетіледі.

Өткен есепті кезеңдерде танылған актив құнының төмендеуінен болған залал ескерілетін соманы айқындау үшін пайдаланылған бағалардың өзгеруі болса, түзетіледі.

Тозу төменде көрсетілгендей пайдалы қызметтің есептік мерзімі ішінде тік сызықты әдіс негізінде есептеледі:

Ұтымды пайдалану мерзімі (жыл саны)

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

Кеңсе жабдығы және компьютерлер
Басқалары

2,5 - 7
2- 2,5

Негізгі құралдар объектісін тану ол істен шыққан кезде немесе оны пайдаланудан немесе істен шығарудан болашақ экономикалық пайда алу бұдан әрі күтілмеген кезде тоқтатылады. Активті тануды тоқтату кезінде туындайтын кез келген кірістер немесе залалдар (істен шығудан түскен таза түсімдер мен активтің баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептелген) активті тану тоқтатылған жылы пайдаға немесе залалға қосылады.

Жөндеу мен қызмет көрсетуге арналған шығындар сияқты негізгі құралдарды пайдалануға енгізгеннен кейін шеккен шығындар әдетте осы шығындар туындаған кезеңдегі пайдаға немесе залалға жатқызылады. Негізгі құралды пайдаланудан күтілетін болашақ экономикалық пайданың оның бастапқы бағалау көрсеткіштерінен тыс ұлғаюына әкелетін шығындар негізгі құралдардың қосымша құны ретінде капиталдандырылады.

Материалдық емес активтер

Компанияның материалдық емес активтері бағдарламалық қамтамасыз етуді қамтиды. Бастапқы тану кезінде бастапқы құны бойынша ескеріледі. Материалдық емес активтер бастапқы танылғаннан кейін жинақталған амортизация мен құнсызданудан жинақталған залалдар шегеріле отырып, өзіндік құн бойынша есепке алынады. Материалдық емес активтерді ұтымды пайдалану мерзімі 5 жылды құрайды. Материалдық емес активтер болжамды мерзім ішінде амортизацияланады.

Активтердің қалдық құны, пайдалы қызмет мерзімі, амортизация әдісі қайта қаралады және қажет болған жағдайда әрбір қаржы жылының соңында түзетіледі. Активтің баланстық құны оның өтелетін құнынан асып кеткен жағдайда құнсызданудан болған залалдар танылады. Құнсызданудан болған залалдар пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

Айналымнан тыс активтердің құнсыздануы

Әрбір есепті күнге Компания активтердің құнсыздануының қандай да бір белгілерінің болуына бағалау жүргізеді. Егер мұндай белгілер болса немесе құнсыздану мәніне активті жылдық тестілеу жүргізу талап етілсе, Компания активтің өтелетін құнын бағалайды. Активтің өтелетін құны активтің әділ құнының немесе өндіруші бірліктің ең үлкен шамасы өткізуге жұмсалған шығындарды және оның пайдалану құнын шегеру болып табылады және егер актив ақша қаражатының ағынын туындатпаса, ол едәуір дәрежеде өзге активтерден немесе активтер топтарынан ақша қаражатының ағынына тәуелсіз болса, жеке актив бойынша айқындалады. Активтің баланстық құны оның өтелетін құнынан асып кеткен жағдайларда актив құнсызданған болып есептеледі және оның өтелетін құнына дейін есептен шығарылады. Пайдалану құнын бағалау кезінде есептік болашақ ақша ағындары ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағаларын және активке тән тәуекелдерді көрсететін салық салуға дейінгі дисконт мөлшерлемесін пайдалана отырып, ағымдағы құнға дисконтталады. Әділ құнды айқындау кезінде сатуға жұмсалатын шығындарды шегеру кезінде бағалаудың тиісті моделі пайдаланылады.

Жалғасатын қызметтен болатын құнсыздану бойынша залалдар құнсызданған активтің функциясына сәйкес келетін шығыстар санаттарындағы пайда мен залалдарда танылады.

Қауымдасқан ұйымға инвестициялар

Қауымдасқан ұйымға инвестицияларды есепке алуды Компания бастапқы құны бойынша жүргізеді. Пайданы бөлу нәтижесінде инвестициялар объектісінен алынған қаражат пайда мен залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте дивидендтер бойынша Компания кірістерінің құрамында танылады.

Салық салу

Ағымдағы табыс салығы

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

Ағымдағы және өткен кезеңдер үшін ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер салық органының өтеуі немесе төлеуі күтілетін сома бойынша бағаланады.

Осы соманы есептеу үшін есепті күнге қолданылатын немесе іс жүзінде заңдастырылған салық мөлшерлемелері мен салық заңнамасы пайдаланылады.

Кейінге қалдырылған табыс салығы

Кейінге қалдырылған табыс салығы қаржылық есептілік мақсатында активтер мен міндеттемелердің салық салынатын базасы мен олардың баланстық құны арасындағы уақытша айырмалар бойынша міндеттемелер әдісін пайдалана отырып, есепті күнге танылады.

Кейінге қалдырылған салық, ол тікелей капиталда немесе өзге де жиынтық кіріс құрамында танылатын баптарға жататын жағдайларды қоспағанда, пайданың немесе залалдың құрамында танылады. Мұндай жағдайларда ол капиталда немесе өзге де жиынтық кіріс құрамында танылады.

Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер барлық шегерілетін уақытша айырмалар, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері және пайдаланылмаған салық залалдары бойынша салық салынатын пайда алынуының елеулі ықтималдығы бар дәрежеде танылады, оған қарсы шегерілетін уақытша айырмалар, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері және пайдаланылмаған салықтық залалдар есепке алынады.

Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтің баланстық құны әрбір есепті күнге қайта қаралады және егер кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтердің барлығын немесе бір бөлігін пайдалануға мүмкіндік беретін жеткілікті салық салынатын пайда алыну ықтималдығы аз болса, төмендейді. Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша танылмаған активтер әрбір есепті күнге қайта қаралады және болашақ салық салынатын пайда кейінге қалдырылған салық бойынша активтерді пайдалануға мүмкіндік беретін елеулі ықтималдық пайда болатын дәрежеде танылады. Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер актив сатылатын, ал міндеттеме өтелетін есепті жылы, есепті күнгі жағдай бойынша қолданысқа енгізілген немесе іс жүзінде заңдастырылған салық мөлшерлемелері (және салық заңнамасы) негізінде қолданылатын болады деп болжанатын салық мөлшерлемелері бойынша бағаланады.

Клиринг операциялары және өзге де кірістер (шығыстар) бойынша кірістер мен шығыстарды тану

Компания клиенттерге биржалық қамтамасыз ету есебінде жасалатын клирингтік қызметтерді және жеткізу шарттары бойынша биржалық сауда-саттыққа қатысушылар арасында толық немесе ішінара төлем жүргізу жөніндегі қызметтерді, сондай-ақ сауда шоттарының кодтарын тіркеу және жүргізу жөніндегі қызметтерді ұсынады. Қызметтер көрсету клирингке қатысушылармен белгіленбеген мерзімге жасалатын өтеулі шарттар негізінде жүзеге асырылады және орындалатын жалғыз міндеттемені қамтиды. Көрсетілетін қызметтердің бағасы Компания белгілеген тарифтерге сәйкес айқындалады. Кірістерді тану әрбір операция үшін бекітілген тарифтерге сәйкес жүргізіледі.

Шығыстар ақша қаражатының қашан төленгеніне қарамастан, тиісті тауарларды немесе көрсетілетін қызметтерді іс жүзінде алған сәтте ескеріледі және олар жататын кезеңдегі қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Қаржылық кірістер мен шығыстар

Қаржылық кірістердің құрамына инвестицияланған қаражат бойынша пайыздық кірістер енгізіледі. Пайыздық кіріс пайда болған сәтте пайданың немесе залалдың құрамында танылады және оның сомасы пайыздың тиімді мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып есептеледі.

Қаржылық шығыстар қарыз қаражатын тарту кезінде туындайды. Пайыздық шығыс пайда болу сәтіндегі пайданың немесе залалдың құрамында танылады және оның сомасы пайыздың тиімді мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып есептеледі.

Жарғылық капитал

Жарғылық капитал қатысушылар салған салымдардың бастапқы құны бойынша танылады.

Жұмыскерлерге сыйақылар

Компанияда Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағдарламасынан басқа, жұмыс беруші мен жұмыскерден салықтарды ұстап қалғанға дейін жалақының ағымдағы төлемдерінің пайызы ретінде есептелген ағымдағы төлемдерді енгізуді талап ететін зейнетақымен қамсыздандыру туралы қандай да бір келісімдер жоқ. Компанияның еңбек қызметі аяқталғаннан кейін төлемдер немесе есептеуді талап ететін басқа өтемақылар бойынша міндеттемелері жоқ. Жұмыскерлерге сыйақылар бойынша шығыстар жұмыскерлердің өздерінің еңбек міндеттерін орындауына қарай танылады.

Жалдау

Шарт жасасу сәтінде Компания келісімнің жалдау болып табылатынын не оның жалдау белгілері бар-жоғын бағалайды. Басқаша айтқанда, Компания шарт бойынша сәйкестендірілетін активтің пайдаланылуын белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтеуге айырбастауға бақылау жасау құқығы берілетін-берілмейтіндігін айқындайды.

Пайдалану құқығы нысанындағы активтер

Компания жалға беру басталған күнгі пайдалану құқығы нысанындағы активтерді таниды (яғни базалық актив пайдалану үшін қол жетімді болатын күн). Пайдалану құқығы нысанындағы активтер жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзетумен жинақталған амортизация мен құнсызданудан жинақталған залалдар шегеріле отырып, бастапқы құны бойынша бағаланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтің бастапқы құны жалдау бойынша танылған міндеттемелердің шамасын, жалдау басталған күні немесе жалдау бойынша алынған ынталандыру төлемдерін шегергендегі осындай күнге дейін жүргізілген бастапқы тікелей шығындарды және жалдау төлемдерін қамтиды. Егер Компанияда жалдау мерзімінің соңында ол жалға алынған активке меншік құқығын алатынына жеткілікті сенімділік болмаса, пайдалану құқығы нысанындағы танылған актив мынадай кезеңдердің неғұрлым қысқа: активті ұтымды пайдаланудың болжамды мерзімі немесе жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен амортизацияланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер құнсыздану мәніне тексеріледі.

Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдау басталған күні Компания жалдау мерзімі ішінде жүзеге асырылатын жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланатын жалдау бойынша міндеттемелерді таниды. Жалдау төлемдері жалға алу бойынша кез келген ынталандыру төлемдерін шегергендегі тіркелген төлемдерді, индекске немесе мөлшерлемеге байланысты болатын ауыспалы жалдау төлемдерін және тарату құнының кепілдіктері бойынша төленуі күтілетін сомаларды қамтиды. Жалдау төлемдері сондай-ақ, егер Компанияның осы опционды орындаатынына жеткілікті сенімділік болса, сатып алу опционын орындау бағасын және егер жалдау мерзімі Компанияның жалдауды тоқтату опционын ықтимал орындауын көрсететін болса, жалдауды тоқтатқаны үшін айыппұлдар төлеуді қамтиды. Индекске немесе мөлшерлемеге байланысты емес ауыспалы жалдау төлемдері осындай төлемдерді жүзеге асыруға әкелетін оқиға немесе шарт басталған кезеңде шығыстар ретінде танылады.

Жалдау төлемдерінің келтірілген құнын есептеу үшін Компания, егер жалдау шартында көрсетілген пайыздық мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін болмаса, жалдау басталған күні қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдаланады. Жалдау басталған күннен кейін жалдау бойынша міндеттемелердің шамасы пайыздарды есептеуді көрсету үшін ұлғайтылады және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азайтылады. Бұдан басқа, түрлендіру, жалдау мерзімі өзгерген, тіркелген жалдау төлемдерінің мәні өзгерген немесе базалық активті сатып алу опционы өзгерген жағдайда жалдау бойынша міндеттемелердің баланстық құнын қайта бағалау жүргізіледі.

Ұзартуға опционы бар шарттарда жалдау мерзімін айқындау кезінде елеулі пайымдау

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

Компания жалдау мерзімін мерзімінен бұрын тоқтатуға жатпайтын жалдау кезеңі ретінде, егер оның орындалатынына жеткілікті сенімділік болса, жалдауды ұзартуға арналған опцион көзделген кезеңдермен немесе егер оның орындалмайтынына жеткілікті сенімділік болса, жалдауды тоқтатуға арналған опцион көзделген кезеңдермен бірге айқындайды.

Компания ұзартуға арналған опционды орындайтынына жеткілікті сенімділіктің болуын анықтау үшін пайымдауды қолданады. Бұл ретте ол жалдауды ұзартуға арналған опционды орындау үшін экономикалық ынталандырудың туындауына алып келетін барлық орынды факторларды ескереді.

Жалдау басталған күннен кейін Компания елеулі оқиға не Компанияның бақылауындағы жағдайлардың өзгеруі туындаған кезде жалдау мерзімін қайта бағалайды және оның жалдауды ұзартуға арналған опционды орындау (немесе орындамау) қабілетіне әсер етеді (мысалы, бизнес-стратегияны өзгерту).

Операциялық жалдау

Операциялық жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде шығыстарға біркелкі есептен шығарылады және басқа операциялық шығыстардың құрамына енгізіледі.

Бағалау және шартты міндеттемелер, шартты активтер

Бағалау міндеттемелері Компанияда өткен оқиғаның нәтижесі ретінде ағымдағы міндеттемелер (заңдық немесе практикадан туындайтын) болғанда және бұл ретте міндеттемені орындау мақсатында экономикалық пайданы білдіретін ресурстардың әкетілуінің жеткілікті ықтималдығы болғанда және осы міндеттеменің сомасын дұрыс айқындау мүмкіндігі болғанда танылады.

Шартты міндеттемелер қаржылық есептілікте танылмайды. Егер экономикалық пайда алумен ұштасқан ресурстардың жылыстау мүмкіндігі ғана ықтимал болып табылса, олар ашылады.

Шартты активтер қаржылық есептілікте танылмайды. Экономикалық пайда ағыны ықтимал болып табылатын кезде шартты активтер қаржылық есептілікте ашылады.

Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Қаржылық жағдай туралы есепті жасау күніне Компанияның жағдайы туралы қосымша ақпарат беретін жыл аяқталғаннан кейінгі оқиғалар (түзетуші оқиғалар) қаржылық есептілікте көрсетіледі. Жыл аяқталғаннан кейін болған, түзетуші оқиғалар болып табылмайтын оқиғалар, егер олар елеулі болса, ескертпелерде ашылады.

Шетел валютасын қайта есептеу

Қаржылық есептілік теңгемен берілген, ол Компанияның функционалдық валютасы және есептілікті ұсыну валютасы болып табылады.

Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда операция күніндегі бағам бойынша функционалдық валютада көрсетіледі. Шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданыста болған валюта бағамы бойынша функционалдық валютада қайта есептеледі.

Монетарлық баптарды өтеу немесе қайта санау кезінде туындайтын барлық бағамдық айырмалар шетелдік бөлімшеге таза инвестицияларды хеджирлеуді қамтамасыз ететін монетарлық баптарды қоспағанда, пайда мен залалдар құрамында көрсетіледі. Олар пайда немесе залал туралы есепте және өзге де жиынтық кірісте танылған кезде таза инвестициялар шығарылған сәтте демені өзге де жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Көрсетілген монетарлық баптар бойынша туындаған бағамдық айырмалар бойынша салық шығыстары мен салықтарды өтеуден түскен кірістер де өзге жиынтық кірісте ескеріледі.

Шетел валютасындағы тарихи құн негізінде бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПҚЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

мәмілелер жасалған күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі. Әділ құны бойынша шетел валютасымен бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құнын айқындау күніне қолданылатын бағамдар бойынша қайта есептеледі.

Қазақстан Республикасында ресми бағамдар ретінде Қазақстан қор биржасында (ҚҚБ) белгіленген орташа алынған валюта бағамдары пайдаланылады.

Валюта айырбастаудың мынадай бағамдары қаржылық есептілікті жасау кезінде қолданылды:

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ доллары	454,56	462,65

4. Басшылықтың елеулі бағалау салалары және бағалаудың белгісіздік көздері

Компанияның қаржылық есептілігін дайындау басшылықтан есепті күнге есептілікте ұсынылған активтер мен міндеттемелер сомасына, сондай-ақ аяқталған кезең ішіндегі кірістер мен шығыстар сомасына әсер ететін бағалау жүргізуді талап етеді. Басшылық өз пікірлері мен бағаларына тұрақты түрде бағалау жүргізеді. Басшылық өзінің бағалары мен пайымдауларын тарихи тәжірибеге және осы жағдайларда ақылға қонымды деп саналатын әртүрлі факторларға негіздейді. Нақты нәтижелер әртүрлі жорамалдар мен жағдайларда осы бағалардан ерекшеленуі мүмкін.

Мынадай ескертулерде, атап айтқанда, белгісіздікті бағалауды талап ететін негізгі салалар туралы және есеп саясатының ережелерін қолдану процесінде қалыптастырылған және қаржылық есептілікте көрсетілген сомаға неғұрлым елеулі әсер еткен неғұрлым маңызды пайымдаулар туралы ақпарат берілген:

- 6, 7, 9-ескертпелер - Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік залалдар резерві. Бағалау күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резервінің мөлшеріне қатысты жасалды.
- 11, 12-ескертпелер - Негізгі құралдар, материалдық емес активтер. Бағалау кезінде жасалды активтердің пайдалы қызмет мерзімдерін айқындау.
- 16-ескертпе - Жалдау бойынша міндеттемелер. Бағалау жалдау мерзімін ұзартуға арналған опционның мерзімін және дисконттау мөлшерлемесін айқындау кезінде жасалды.
- 25-ескертпе - Табыс салығы бойынша шығыстар. Бағалау мыналарға қатысты жасалды:
ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыстардың туындауы.

5. Қайта жіктеу

Ақпаратты неғұрлым дұрыс беру мақсатында біз Есеп баптарын және пайданы немесе залалды және өзге де жиынтық кірісті қайта жіктеуді жүргіздік.

6. Ақша қаражаты

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Ұлттық валютадағы ағымдағы шоттардағы ақша қаражаты	84 484	82 358
Шетел валютасындағы ағымдағы шоттардағы ақша қаражаты	-	-
Жинақ шоттарындағы ұлттық валютадағы ақша қаражаты.	1 447 846	6 045 868

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

Шетел валютасындағы жинақ шоттарындағы ақша қаражаты	226 910	230 750
Күтілетін кредиттік залалдар резерві	(4 377)	(18 093)
Барлығы:	1 754 862	6 340 884

Ұлттық валютадағы ақша қаражаты жинақ шоттарында 1 күннен 30 күнге дейінгі мерзімге жылдық 14,25% және 14,75% орналастырылды.

Шетел валютасындағы (АҚШ долларындағы) ақша қаражаты жинақ шоттарында жылдық 0,1%-бен 3 айға дейінгі мерзімге орналастырылған.

Компания кепілдік қамтамасыз ету ретінде және сауда-саттыққа қатысу үшін биржалық сауда-саттыққа қатысушылардан алынатын қаражатты пайыздық кіріс алу үшін 1 күннен 30 күнге дейінгі мерзімге қазақстандық банктердегі жинақ шоттарына орналастырады.

Күтілетін кредиттік залалдар резервінің қозғалысы

	2023 жыл	2022 жыл
Жыл басына	(18 093)	(14 303)
Резервті түзету	-	-
Резервті қалпына келтіру бойынша кірістер	17 028	23 823
Резервті құру бойынша шығыстар	(3 312)	(27 613)
Жыл соңына	(4 377)	(18 093)

7. Қысқа мерзімді дебиторлық берешек

Дебиторлық берешек мынадай баптарды қамтиды:

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Саудалық дебиторлық берешек	25 169	27 706
Күтілетін кредиттік залалдар резерві	(99)	(97)
Барлығы:	25 070	27 609

Күтілетін кредиттік залалдар резервінің қозғалысы

	2023 жыл	2022 жыл
Жыл басына	(97)	(8)
Резервті қалпына келтіру бойынша кірістер	255	310
Резервті түзету	-	-
Күтілетін кредиттік залалдар резервін құру бойынша шығыстар	(257)	(398)
Жыл соңына	(99)	(97)

8. Ағымдағы салық активтері

Ағымдағы салық активтері мынадай баптарды қамтиды:

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Қосылған құн салығы	8 009	2 621
Барлығы:	8 009	2 621

9. Өзге қысқа мерзімді активтер

2023 жылғы 31

2022 жылғы 31

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

	желтоқсан	желтоқсан
Өзге де қаржы активтері	1 200	2 572
Сақтандыру үшін алдын ала төлем	681	785
Басқалар	-	8
Өзге де қаржылық емес активтер жиыны	1 818	3 365

Күтілетін кредиттік залалдар резервінің қозғалысы

	2023 жыл	2022 жыл
Жыл басына	-	-
Резервті қалпына келтіру бойынша кірістер	-	-
Жыл соңына	-	-

10. Берілген қарыздар

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Заңды тұлғаларға берілген қарыздар	297 350	-
Жеке тұлғаларға берілген қарыздар	17 000	-
алуға сыйақы	30 075	-
Жиыны	344 425	-
Ұзақ мерзімді бөлім	344 425	-
Қысқа мерзімді бөлім	-	-
Жиыны	344 425	-

11. Негізгі құралдар

2023 және 2022 жылдардағы негізгі құралдардың қалдықтары мен қозғалысы туралы ақпарат:

	Пайдалану құқығы нысанындағ ы активтер	Өзге де машиналар мен жабдықтар	Жиһаз	Көлік құралы	ЖИЫН Ы:
Бастапқы құны					
2022 жылғы 1 қаңтарға	2 151	11 868	202	-	14 221
Сатып алу	14 894	1 988	617	-	17 500
Есептен шығару	(2 151)	-	-	-	(2 151)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	14 894	13 856	819	-	29 570
Сатып алу	11 893	1 244	671	35 000	48 807
Есептен шығару	(5 213)	(2 537)	-	-	(7 750)
2023 жылғы 31 желтоқсанға	21 574	12 562	1 490	35 000	70 627
Жинақталған тозу					
2022 жылғы 1 қаңтарға	(609)	(7 766)	(65)	-	(8 440)
Есептелген тозу	(2 342)	(1 724)	(79)	-	(4 145)
Есептен шығару	717	-	-	-	717
2022 жылғы 31	(2 234)	(9 490)	(144)	-	(11 868)

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

желтоқсанға					
Есептелген тозу	(2 979)	(2 424)	(250)	(1 667)	(7 320)
Есептен шығару	5 213	2 537	-	-	7 750
2023 жылғы 31 желтоқсанға	-	(9 377)	(394)	(1 667)	(11 437)
Баланстық құны:					
2022 жылғы 31 желтоқсанға	12 661	4 366	675	-	17 702
2023 жылғы 31 желтоқсанға	21 574	3 186	1 096	33 333	59 189

Есепті кезеңнің соңында ықтимал құнсыздану белгілері анықталған жоқ.

Пайдалану құқығы нысанындағы активтер Компания кеңсесі ретінде жалға алынған тұрғын емес үй-жайларды білдіреді.

11. Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер бойынша қалдықтар және 2023 және 2022 жылдардағы қозғалыс:

	Бағдарламалық қамтамасыз ету
Бастапқы құны	
2022 жылғы 1 қаңтарға	1 678
Сатып алу	-
2022 жылғы 31 желтоқсанға	1 678
Сатып алу	-
Есептен шығару	(100)
2023 жылғы 31 желтоқсанға	1 578
Жинақталған тозу	
2022 жылғы 1 қаңтарға	(1 344)
Есептелген тозу	(92)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(1 436)
Есептен шығару	100
Есептелген тозу	(92)
2023 жылғы 31 желтоқсанға	(1 428)
Баланстық құны:	
2022 жылғы 31 желтоқсанға	242
2023 жылғы 31 желтоқсанға	150

13. Қауымдасқан ұйымға инвестициялар

Инвестициялардың бастапқы құны

2023 жылғы 31 желтоқсан 2022 жылғы 31 желтоқсан

- 35 000

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

Барлығы: - 35 000

14. Қысқа мерзімді кредиторлық берешек

Қысқа мерзімді кредиторлық берешек мынадай баптарды қамтиды:

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Жеткізушілер алдындағы берешек	-	583
Барлығы:	-	583

15. Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері

Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелерінің құрамында жұмыскерлердің пайдаланылмаған демалыстары бойынша есептелген міндеттемелер:

	2023 жыл	2022 жыл
Кезең басында	3 285	1 299
Есепті кезеңде пайдаланылды	(3 289)	(1 276)
Кезең үшін есептелді	4 192	3 262
Кезеңнің соңына:	4 186	3 285

16. Жалдау бойынша міндеттемелер

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Ұзақ мерзімді жалдаудың ағымдағы бөлігі	6 578	4 113
Ұзақ мерзімді жалдау бойынша дисконттың ағымдағы бөлігі	(3 343)	(1 639)
Қысқа мерзімді бөлімнің жиыны:	3 235	2 474
Жалға алудың ұзақ мерзімді бөлігі	26 310	13 366
Ұзақ мерзімді жалдау бойынша дисконттың ағымдағы бөлігі	(6 881)	(2 595)
Ұзақ мерзімді бөлімнің жиыны:	19 429	10 771

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

Жалдау бойынша дисконттың қозғалысы

	2023 жыл	
	Қысқа мерзімді бөлім	Ұзақ мерзімді бөлім
Жыл басына	(1 639)	(2 595)
Дисконтты тану	-	(5 035)
Қысқа мерзімді бөлікке ауыстыру	(4 685)	748
Дисконт амортизациясы бойынша шығыстар	2 982	-
Жыл соңына	(3 343)	(6 882)

17. Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер

Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер мынадай баптарды қамтиды:

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Сауда-саттыққа қатысушылардың мерзімді нарық бойынша жарналары	427	1 528
Сауда-саттыққа қатысушылардың жарналары (арнайы аукцион, ҚҚЖА)	1 340 123	5 563 206
Сауда-саттыққа қатысушылардың жарналары (жасырын аукцион)	18 052	18 052
Сауда-саттыққа қатысушылардың мерзімді нарықтағы сақтандыру қорына жарналары (кепілдік жарналар)	83 993	81 753
Басқалар	58	70
Барлығы:	1 442 652	5 664 609

Өзге қысқа мерзімді міндеттемелердің құрамында мынадай режимдерде биржалық қамтамасыз ету сомасы ескеріледі: қосарлы қарсы жасырын биржалық аукцион (ҚҚЖА); мамандандырылған биржалық аукцион, жасырын биржалық аукцион, сондай-ақ қосарлы қарсы жасырын аукционда жасалған мәмілелер бойынша толық ақы төлеу, биржалық сауда-саттыққа қатысу және жасалған биржалық мәмілелер бойынша толық ақы төлеу үшін клирингке қатысушылардан алынған жарналар.

18. Жарғылық капитал

Компанияның жарияланған жарғылық капиталы құрылтай құжаттарына сәйкес толық көлемде ақша қаражатымен қалыптастырылған және 30 316 мың теңгені құрайды.

2023 және 2022 жылдары Компания қатысушыларына дивидендтер бөлінбеген.

19. Қызметтерді сатудан түскен кіріс

	2023 жыл	2022 жыл
Клирингтік қызмет көрсетуден түскен кіріс	59 227	39 502
Жиыны:	59 227	39 502

Қызметтер Қазақстан Республикасының аумағында уақыт кезеңі ішінде көрсетіледі.

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

20. Өткізілген қызметтердің өзіндік құны

	2023 жыл	2022 жыл
Жалақы және персоналға арналған шығыстар	61 274	60 005
Салықтар және жалақыдан өзге де аударымдар	6 688	6 212
Пайдалану құқығындағы актив бойынша амортизация	1 936	1 468
Басқалары	1 378	-
Жиыны:	71 276	67 686

21. Қаржылық кірістер/(шығыстар), нетто

	2023 жыл	2022 жыл
Сыйақылар бойынша кірістер	694 680	667 470
Сыйақылар бойынша шығыстар	(1 639)	(1 472)
Барлығы:	693 042	665 998

22. Әкімшілік шығыстар

	2023 жыл	2022 жыл
Жалақы және персоналға арналған шығыстар	76 110	54 061
Кәсіби қызметтер	54 873	-
Өкілдік шығыстар	16 747	-
Салықтар және жалақыдан өзге де аударымдар	8 221	3 842
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің тозуы	4 478	1 895
Клирингтік жүйелерді сүйемелдегені үшін төлем	70 686	11 704
Банк қызметтері	2 969	2 362
Пайдалану құқығындағы актив бойынша амортизация	1 043	873
Басқалар	15 732	25 349
Жиыны:	250 859	100 086

23. Өзге де кірістер

	2023 жыл	2022 жыл
Бағамдық айырмадан түскен кірістер	23 876	41 418
Күтілетін кредиттік залалдарға резервті қалпына келтіру бойынша кірістер	17 287	24 431
Активтердің істен шығуынан түскен кіріс	35 000	-
Барлығы:	76 163	65 849

24. Өзге де шығыстар

	2023 жыл	2022 жыл
Валюта айырбастау кезіндегі шығыстар	27 682	52 900
Күтілетін кредиттік залалдар резервін құру бойынша шығыстар	3 629	28 024
Активтердің істен шығуы бойынша шығыстар	35 000	-
Барлығы:	66 311	80 924

25. Табыс салығы бойынша шығыстар

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

2023 және 2022 жылдардағы табыс салығы бойынша шығыстар мыналарды қамтиды:

	2023 жыл	2022 жыл
Ағымдағы кіріс салығы	99 924	111 698
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша (үнемдеу)/ шығыстар	1 170	1 052
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	101 094	112 750

Қолданыстағы салық мөлшерлемесін салыстыру

Корпоративтік табыс салығының сомасы корпоративтік табыс салығының мөлшерлемесіне салық салынғанға дейін пайданы көбейту жолымен есептелген оның теориялық сомасынан былайша ерекшеленеді:

Мың теңгемен	2023 жыл	2022 жыл
Табыс салығы бойынша шығыстарды есепке алғанға дейінгі пайда	439 985	522 653
Табыс салығының белгіленген мөлшерлемесі	20%	20%
Белгіленген мөлшерлеме бойынша салықтың есеп айырысу сомасы	87 997	104 531
Тұрақты айырмашылықтардан түсетін салық тиімділігі	13 097	8 219
Табыс салығы	101 094	112 750

2023 жылғы 31 желтоқсанда және 2022 жылғы 31 желтоқсанда кейінге қалдырылған салық активтерінің/(міндеттемелерінің) есебі төменде келтірілген:

	2023 жылғы 31 желтоқсан	Пайда мен залалдар туралы есепте танылатын кейінге қалдырылған пайдаға салынатын салық бойынша өзгеріс	2022 жылғы 31 желтоқсан	Бөлінбеген пайданы түзетуде танылатын кейінге қалдырылған пайда салығы бойынша өзгеріс	2021 жылғы 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық активтері:					
Күмәнді борыштар бойынша резерв	906	(2 732)	3 638	776	2 862
Демалыстар бойынша есептелген резерв	837	200	657	397	260
Болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық шығындары	-	-	-	-	-
Кейінге қалдырылған салық активтерінің жиыны	1 743	2 532	4 295	1 173	3 122
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері:					
Негізгі құралдар, материалдық емес активтер және жинақталған	1 584	(1 108)	2 966	2 225	741

амортизация

Кейінге

**қалдырылған салық
міндеттемелерінің
жиыны**

Таза кейінге

қалдырылған салық

активтері/(

міндеттемелер)

1 584

(1 108)

2 966

2 225

741

159

1 424

1 329

-1 052

2 381

26. Шартты міндеттемелер

Қазақстан Республикасындағы саяси және экономикалық жағдайлар

Қазақстан Республикасын қоса алғанда, дамушы елдердің нарықтары неғұрлым дамыған елдердің тәуекелдерінен ерекшеленетін экономикалық, саяси, әлеуметтік, сот және заңнамалық тәуекелдерге ұшырайды. Қазақстан Республикасында бизнес жүргізуді реттейтін заңдар мен нормативтік актілер тез өзгеруі мүмкін, оларды еркін түсіндіру мүмкіндігі бар. Қазақстан Республикасының болашақ даму бағыты үлкен дәрежеде мемлекеттің салық және кредит-ақша саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ елдегі саяси ахуалдың өзгеруіне байланысты.

Қазақстан Республикасының мұнай мен газдың үлкен көлемін өндіруіне және экспортқа шығаруына байланысты ел экономикасы мұнай мен газдың әлемдік бағасының өзгеруіне әсіресе сезімтал.

2015 жылы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ұлттық Банкі теңгенің еркін құбылмалы бағамына негізделген жаңа ақша-кредит саясатына көшу туралы жариялады және валюталық дәлізді алып тастады

Компанияның қаржылық жай-күйі мен болашақ қызметі дамушы елге тән жалғасып отырған экономикалық проблемалар және экономика мен халыққа кредит беру қарқыны салдарынан нашарлауы мүмкін. Компания басшылығы экономикалық қиындықтардың дәрежесін де, ұзақтығын да болжай алмайды немесе олардың, егер осындай болса, Компанияның қаржылық нәтижелеріне әсерін бағалай алмайды.

Сот талаптары

Мезгіл-мезгіл Компания қызметі процесінде клиенттер мен контрагенттер Компанияға наразылық білдіре алады. Басшылық олар бойынша істі қарау нәтижесінде Компания елеулі шығын шекпейді деп санайды, өйткені ол мәміленің тарапы болып табылмайды.

Салықтар

Басшылық Компанияға қолданылатын әртүрлі салықтарды тануға қатысты кәсіби пікірлерді төлеуге де, өтеуге де қолданады. Тануға қатысты жорамалдар Компания пайдасына ең алдымен төленген ҚҚС өтеуге жататын салықтарға да қатысты жасалады және болжамды өтеуге және осындай өтеудің мерзіміне жатады. Салықтарға қатысты кәсіби пікірлерді қолдану кезінде басшылық салықтар бойынша қабылданған ұстаным қолданылатын заңнаманың талаптарына сәйкес келеді және салықтарды тану бойынша ықтимал нәтижені көрсетеді деп пайымдайды. Бағалау кейінге қалдырылған салық активтерін қоса алғанда, төлеуге немесе өтеуге жататын салықтар сомасын айқындау үшін жасалады. Салық органдары болашақта тексеру жүргізгеннен кейін салық міндеттемелері мен дебиторлық берешек басшылықтың пікірінен өзгеше, салық заңдарын түсіндіру нәтижесінде болжамды бағалаудан өзгеше болуы мүмкін. Мұндай интерпретациялар салықтардың күтілетін сомасына, сондай-ақ салықтарды төлеу және өтеу мерзімдеріне әсер етуі мүмкін.

Салық салу

Қазақстан Республикасының Үкіметі нарықтық экономикаға көшу процесінде іскерлік және коммерциялық инфрақұрылымды реформалауды жалғастыруда. Нәтижесінде Компанияның қызметін реттейтін заңдар мен ережелер тез өзгеріп отырады. Бұл өзгерістер қанағаттанарлықсыз мазмұндалуымен, әртүрлі түсіндірулердің болуымен және билік органдарының өз өркімен

қолдануымен сипатталады.

Атап айтқанда, салықтарды заң бойынша айыппұлдар мен өсімпұлдар салуға құқығы бар бірнеше орган тексереді. Қазақстанда ережелерге сілтеменің болмауы ережелердің айқындығы мен тұтастығының болмауына алып келеді. Үкіметтік органдардағы және компаниялар мен үкіметтік органдар арасындағы заңдық түсіндіруде жиі қарама-қайшылықтар белгісіздік пен жанжалдар туғызады. Бұл фактілер Қазақстанда неғұрлым дамыған салық жүйелері бар елдердегі осындай фактілермен салыстырғанда анағұрлым елеулі салық тәуекелдерін тудырады.

Салық органдары салық салу базасы айқындалған және салық сомасы есептелген кезең аяқталғаннан кейін 3 жыл ішінде салық жазбаларын тексеруге құқылы. Демек, Компанияға салықтық тексерулер нәтижесінде қосымша салықтық міндеттемелер есептелуі мүмкін. Компания өзінің салық заңнамасын түсінуіне сүйене отырып, барлық салық міндеттемелерін барабар көрсетті деп есептейді.

27. Байланысты тараптар

Байланысты тараптармен Компанияның операциялары туралы ақпарат бұдан әрі берілген.

(а) Бақылау қатынастары

«Еуразиялық Сауда Жүйесі» тауар биржасы» АҚ және ETS Tech Ltd. жеке компаниясы Компанияның жарғылық капиталындағы үлестің тиісінше 74,90% және 25,10%. «Еуразиялық Сауда Жүйесі» тауар биржасы» АҚ Компанияға қатысты бақылауды жүзеге асырады.

(б) Негізгі басқару персоналымен операциялар

Негізгі басқару персоналы Бас директордың м.а. ұсынылған. Негізгі басқару персоналына төленген жиынтық сыйақы қысқа мерзімді сыйақыларды (жалақы, сыйлықақылар, еңбекақы төлеу қорына салынатын салықтар, сақтандыру, медициналық көмек және т.б.) қамтиды.

Пайда мен залалдар және өзге де жиынтық кірістер туралы есепте көрсетілген басшы құрамға төленген сыйақының жалпы сомасы 2023 жылға 14 202 мың теңгені және 2022 жылға 17 161 мың теңгені құрады.

(в) Байланысты тараптармен операциялар

Жүйе», оның акционерлері: «Stock Holding» ЖШС және «Московская биржа ММВБ- РТС» КАҚ, «Еуразиялық Сауда Жүйесі» тауар биржасы» АҚ дауыс беретін акцияларының шамамен 90%-ын иеленеді.

Қаржылық жағдай туралы есепке «Еуразиялық сауда жүйесі» тауар биржасы» АҚ-мен операциялар бойынша туындаған мынадай сомалар енгізілді:

	2023 жыл	2022 жыл
Жалдау бойынша шығыстар	(981)	(697)
Клирингтік жүйелерді сүйемелдеу шығыстары	(10 714)	(10 714)
Тәуекелдерді басқару жүйесі бойынша бағдарламалық қамтамасыз етуді уақытша пайдалану	(536)	(536)
	(12 231)	(11 947)

28. Қаржы құралдары және қаржы тәуекелдерін басқару

Компанияның негізгі қаржы құралдары ақша қаражатын, сатып алушылардың дебиторлық берешегін және Компанияның кредиторлық берешегін қамтиды. Осы қаржы құралдарының негізгі мақсаты Компания қызметін қаржыландыру болып табылады.

2023 жылғы 31 желтоқсанда және 2022 жылғы 31 желтоқсанда Компанияның барлық ақша активтері мен міндеттемелерінің баланстық құны шамамен олардың қысқа мерзімді сипатына байланысты олардың есептік әділ құнына тең болды.

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

Қаржылық тәуекел факторлары

Компанияның қызметі оны бірқатар қаржылық тәуекелдерге: кредиттік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне, нарықтық тәуекелге ұшыратады. Компания деңгейіндегі тәуекелдерді басқару бағдарламасы қаржы нарықтарының болжанбайтындығына шоғырланған және Компанияның қаржылық нәтижелеріне ықтимал теріс әсерді барынша қысқартуға бағытталған. Компания тәуекелдерге ұшырағыштықты хеджирлеу үшін туынды қаржы құралдарын пайдаланбайды.

Тәуекелдерді басқаруды Басшылық тәуекелдерді басқару қағидаттарын көздейтін және кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі сияқты ерекше салаларды қамтитын тәуекелдерді басқарудың қабылданған саясатына сәйкес жүргізеді.

Кредиттік тәуекел

Компания кредиттік тәуекелге ұшырайды, атап айтқанда: қаржы құралы бойынша бір тарап екінші тарапқа қаржылық шығын әкелу тәуекелі, өйткені ол өз міндеттемесін орындай алмайды. Кредиттік тәуекелге бейімділік қаржы активтерін құрайтын көрсетілген қызметтер бойынша шоттарды ұсыну нәтижесінде туындайды.

Активтердің сыныптары бойынша Компанияда туындайтын ең жоғары кредиттік тәуекел мыналарды қамтиды:

	Еск.	Тәуекелдің ең жоғары мөлшерінің жалпы сомасы, 2023 жылғы 31 желтоқсан	Тәуекелдің ең жоғары мөлшерінің жалпы сомасы, 2022 жылғы 31 желтоқсан
Ақша қаражаты	6	1 754 862	6 340 884
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек	7	25 070	27 609
Өзге қысқа мерзімді активтер	9	1.818	3 365
Кредиттік тәуекелдің жалпы сомасы		1 781 750	6 371 858

Ең жоғары кредиттік тәуекелдің негізгі үлесін талап етілгенге дейінгі ағымдағы банктік шоттардағы және екінші деңгейдегі қазақстандық банктердегі жинақ шоттарындағы қалдықтар бойынша тәуекел құрайды.

Компанияның қаржы активтері 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кепілдермен қамтамасыз етілмеді.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы кредиттік рейтингтер бойынша Компанияның қаржы активтерін жіктеу:

	Рейтингтер	Сомасы	Рейтин-гсіз	Жиыны
Ақша қаражаты				
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	BB +/Тұрақты (S&P Global Ratings)	1 759 217	-	1 759 217
«Банк ЦентрКредит» АҚ	BB-/«Тұрақты»(S&P Global Ratings)	22	-	
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек				
Саудалық дебиторлық берешек	-	-	25 070	25 070
Өзге қысқа мерзімді активтер			1 818	1 818

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

Жиыны **1 759 239** **26 888** **1 786 127**

2022 жылғы 31 желтоқсандағы кредиттік рейтингтер бойынша Компанияның қаржы активтерін жіктеу:

	Рейтингтер	Сомасы	Рейтинг-сіз	Жиыны
Ақша қаражаты				
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	BB +/Тұрақты (S&P Global Ratings)	6 358 955	-	6 358 955
«Банк Центр Кредит» АҚ	BB- /«Тұрақты»(S&P Global Ratings)	22 303	-	22 303
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек				
Саудалық дебиторлық берешек	-	-	3 565	3 565
Жиыны		6 358 977	3 565	6 384 823

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі Компанияның қаржылық міндеттемелерді орындау кезінде қиындықтарға тап болуы мүмкін тәуекел ретінде айқындалады. Қолда бар ақша қаражатын пайдаланудың күн сайынғы қажеттілігіне байланысты компания тәуекелге ұшырайды. Өтімділік тәуекелін Компания басшылығы басқарады. Басшылық ай сайын Компанияның ақша қаражаты қозғалысының болжамдарын бақылайды.

Төменде 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның қаржылық активтері мен міндеттемелері бойынша оларды өтеу мерзімдері бөлінісінде дисконтталмаған шарттық төлемдер туралы ақпарат берілген:

2023 жылғы 31 желтоқсанға:

	Талап етілгенге дейін	1 айдан кем	1-3 ай	3 ай - 1 жыл	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:					
Ақша қаражаты	84 388	1 612 643	57 831	-	1 754 862
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек	-	4 629	20 441	-	25 070
Өзге қысқа мерзімді активтер	-	1 818	-	-	1 818
Активтердің жиыны	84 388	1 619 090	78 272	-	1 781 750
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР:					
Қысқа мерзімді кредиторлық берешек	-	-	-	-	-
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер	-	(496 185)	(714 026)	(232 442)	(1 442 653)
Міндеттемелердің жиыны	-	(496 185)	(714 026)	(232 442)	(1 442 653)
Нетто позиция	84 388	1 122 905	(635 754)	(232 442)	339 097

2022 жылғы 31 желтоқсанға:

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

	Талап етілгенге дейін	1 айдан кем	1-3 ай	3 ай - 1 жыл	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:					
Ақша қаражаты	82 359	6 027 775	230 750	-	6 340 884
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек	-	27 609	-	-	27 609
Өзге қысқа мерзімді активтер		3 365			3 365
Активтердің жиыны	82 359	6 058 749	230 750	-	6 371 858
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР:					
Қысқа мерзімді кредиторлық берешек	-		(583)	-	(583)
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер	-	(5 545 154)	(58 047)	(79 096)	(5 682 297)
Міндеттемелер жиыны	-	(5 545 154)	(58 629)	(79 096)	(5 682 880)
Нетто позиция	82 359	513 595	172 121	(79 096)	688 978

Нарықтық тәуекел

Валюталық тәуекел

Нарықтық тәуекел - бұл нарықтық бағалардың, мысалы, шетел валюталарының айырбас бағамдарының, пайыз мөлшерлемелерінің және акцияларға бағалардың өзгеруі Компанияның пайдасына немесе ондағы бар қаржы құралдарының құнына теріс әсер етуі тәуекелі. Нарықтық тәуекелді басқарудың мақсаты нарықтық тәуекелге ұшырауды бақылау және бұл ретте инвестициялардың кірістілігін оңтайландыруға қол жеткізе отырып, оны рұқсат етілген шекте ұстап тұру болып табылады.

Компания өз қызметін негізінен Қазақстан Республикасында жүзеге асырады, Компания операцияларының едәуір бөлігі теңгемен жүргізіледі, ал банктердегі қаражат, дебиторлық және кредиторлық берешектің бір бөлігі АҚШ долларымен көрсетілген.

Төмендегі кестеде валюталар бөлінісінде мың теңгедегі қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер, сондай-ақ олардың 2023 және 2022 жылдардың соңындағы нетто-позициясы берілген.

2023 жылғы 31 желтоқсанға:

	Теңге	АҚШ доллары	Барлығы
Қаржы активтері:			
Ақша қаражаты	1 527 953	226 909	1 754 862
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек	25 070	-	25 070
Өзге қысқа мерзімді активтер	1 818		1 818
Жиыны	1 554 841	226 909	1 781 925
Қаржылық міндеттемелер:			
Қысқа мерзімді кредиторлық берешек	-	-	-
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер	(1 442 197)	(455)	(1 442 652)
Жиыны	(1 442 197)	-	(1 442 652)

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

Нетто позиция	112 819	226 454	339 273
2022 жылғы 31 желтоқсанға:			
	Теңге	АҚШ доллары	Барлығы
Қаржы активтері:			
Ақша қаражаты	6 110 133	230 750	6 340 884
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек	27 609	-	27 609
Өзге қысқа мерзімді активтер	3 365		3 365
Жиыны	6 141 108	230 750	6 371 858
Қаржылық міндеттемелер:			
Қысқа мерзімді кредиторлық берешек	(583)	-	(583)
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер	(5 682 297)	-	(5 682 297)
Жиыны	(5 682 880)	-	(5 682 880)
Нетто позиция	458 228	230 750	688 978

Валюталық тәуекелге сезімталдықты талдау

Төменде келтірілген кестеде Компанияның АҚШ долларының теңгеге қатысты бағамының ұлғаюы мен азаюына сезімталдығының талдауы берілген. 20% - бұл Компанияның негізгі басқарушы персоналы үшін валюталық тәуекел туралы есептерді жасау кезінде Компания ішінде пайдаланылатын сезімталдық деңгейі және Компания басшылығының валюталық бағамдардың ықтимал өзгеруін бағалауын білдіреді. Сезімталдықты талдауға кезең соңында қолда бар шетел валютасындағы сомалар ғана енгізілген, айырбастау кезінде 20%-ға өзгертілген бағамдар пайдаланылады.

Төменде 2023 және 2022 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ашық баланстық позиция негізінде пайда мен капиталға әсері берілген.

	2023 жылғы 31 желтоқсан		2022 жылғы 31 желтоқсан	
	Пайдаға немесе залалға әсер ету		Пайдаға немесе залалға әсер ету	
	+ 20%	- 20%	+ 20%	- 20%
АҚШ доллары	45 291	(45 291)	46 150	(46 150)

Пайыздық мөлшерлемені өзгерту тәуекелі

Компанияның өзгермелі пайыз мөлшерлемесі бар қаржылық активтері мен міндеттемелері болмағандықтан, Компанияның нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің ауытқуының оның қаржылық жағдайына және ақша қаражатының қозғалысына әсеріне байланысты тәуекелге ұшырамайды.

Өзге де баға тәуекелі

Компания сауда қаржы құралдарымен операциялардың болмауы салдарынан баға тәуекелінің әсеріне ұшырамайды.

29. Капиталды басқару

Капиталды басқару саласындағы Компанияның міндеті капиталға жұмсалатын шығындарды барынша азайтуға мүмкіндік беретін капиталдың оңтайлы құрылымын қолдай отырып

**«ЕСЖ КЛИРИНГ ОРТАЛЫҒЫ «ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР
(мың теңгемен)**

Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін қамтамасыз ету болып табылады. Компания қарыз және меншікті капиталдың арақатынасына сүйене отырып, капитал мониторингін жүргізеді.

Компания басшылығы 2023 жылғы 31 желтоқсандағы қарыз және меншікті капиталдың арақатынасының деңгейін оңтайлы және дамудың осы кезеңіндегі Компания қызметінің шарттарына сәйкес келеді деп қарастырады.

30. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті бекіту күніне Топта қаржылық есептілікке ескертпелерде түзетуді немесе ашуды талап ететін есепті күннен кейін болған қандай да бір оқиғалар орын алмайды.

2024 жылғы 20 ақпанда инвесторлар арасында қосымша жарияланған 973 437 дана ЕСЖ акциялары орналастырылды, орналастыру бағасы - бір акция үшін 1 063 теңге. Бұл акцияларды 1 034 763 531 теңге ақша қаражатымен төлеп, инвестор ретінде «ETS Tech Ltd» ЖК сатып алды.

Нәтижесінде, 01.03.2024 жылғы жағдай бойынша ЕСЖ Биржасының орналастырылған жай акцияларының саны 2 765 370 дананы құрады. Барлық жарияланған акцияларға ақы төлеу қорытындылары бойынша жарғылық капиталдың мөлшері - 2 826 696 531 теңге, оның ішінде акцияларға ақшалай нысанда ақы төлеу ҚР банктеріндегі ЕСЖ Биржасының арнайы шоттарындағы 1.108.026.531 теңгені құрады.

01.03.2024 жылғы жағдай бойынша Топ Компанияларының мажоритарлық Акционерлері ҚР резиденттері болып табылады, ал РФ Акционерлерінің жарғылық капиталындағы үлесі 10%-дан аспайды және ағымдағы оқиғалар аясында және қаржылық есептілікті шығару сәтінде санкциялық шектеулерге жатпайды.

Топтың акционерлері (РФ заңды тұлғалары) және олардың қызметі санкцияларға (ЕО және АҚШ) жатпайды.

Топ акционерлерінің басшылығы (жеке тұлғалар) санкциялардың қолданылуына жатпайды және PEP (politically exposed persons) болып табылмайды

Топтың Директорлар кеңесіндегі жеке тұлғалар (РФ азаматтары) санкциялардың ықпалына түспейді және PEP болып табылмайды

Қазіргі уақытта Топ басшылығы өзгеріп отырған экономикалық жағдайдың Компания қызметінің қаржылық жағдайы мен нәтижелеріне ықтимал әсеріне талдау жүргізеді.

